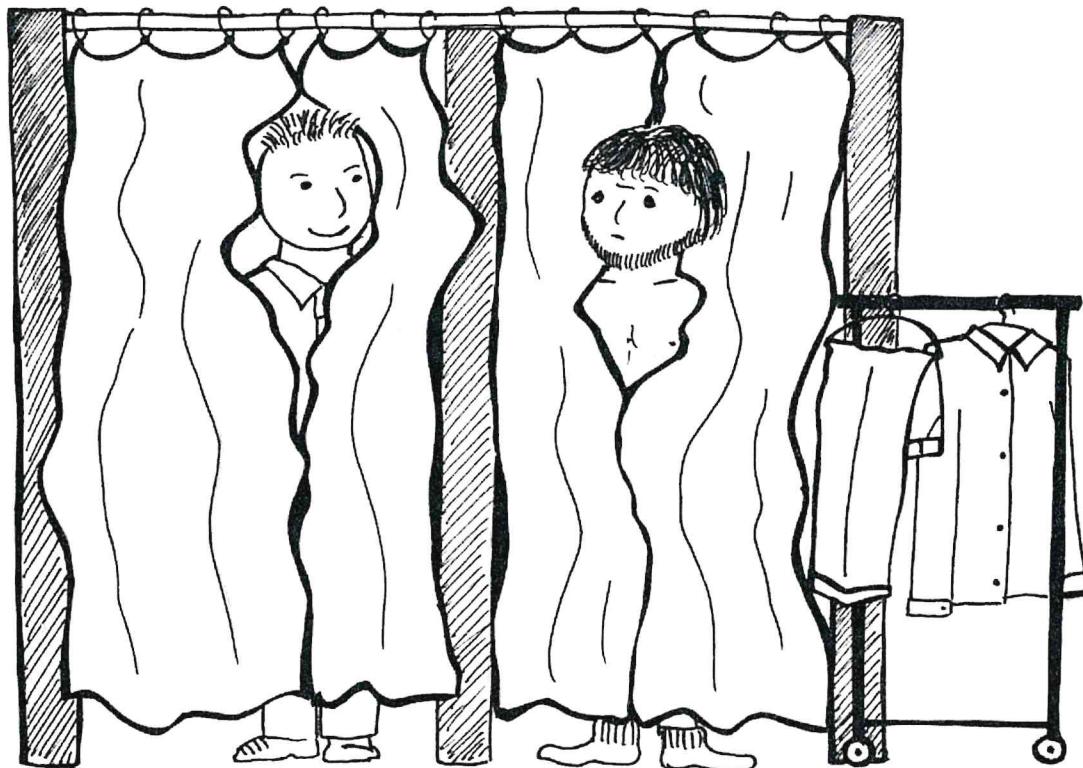

LÄKSE 7

1. Derk un Frerk

Frerk: Gouden Dai, Derk! Uk hier?

Derk: Gouden Dai, Frerk! Jee, wie mouten ätter ju Kommunion, un iek bruke een näi Hoamd.

Frerk: Iek bruke 'n näien Ansuch! Min oolde is 'n bitje uut de Moude kemen. Naja, un die paset uk nit moor soo goud. Man, wät sunt dät dut Jier daach foar Klöäre! Rode Hoamde, gräine Buksen un Jikkele, jele Slipse...

Pak?

Derk: Hääst du dien Wieuwmoanske goar nit deerbie?

Frerk: Noa, ju kon nit. Mien Wieuwmoanske häd deertou oaber wäil Lust.

Derk: Och, iek mai dät uk wäil, näie Klodere koopje. Dät rakt je uk Hoamde in rosa un deertou ljoachtbrune Buksen mäd aan tjuusterchbrunen Jikkel. Is dät wät foar die?

Frerk: O noa, Derk! Soo blöimked kon iek daach nit hääruumelope. Astrid faalt um, wan iek so ätter Huus wai kume!

Derk: Dan nim daach 'n Ansuch in swot of tjuusterchblaauw, so waas din oolde daach uk, nit?

Frerk: Jee, un mäd dän waas iek uk gans gräzich goud toufree.

Derk: Iek koopje mie nu een ljoachtbruun Hoamd un aan jelen Slips deertou, moal sjo, wäl ätterdäm beter lät.

Do Klöäre

blaauw	blau	jeel	gelb
rood	rot	gräin	grün
gries	grau	bruun	braun
swot	schwarz	wiet	weiß
ljoacht	hell	tjuusterch	dunkel

Do Mustere

blöimked	bunt
ruutjed	kariert
strieped	gestreift
stipped	gepunktet
sljucht	einfarbig, schlicht

Das Präsens von **sjo** (sehen) und **luke** (ziehen)

iek sjo	du sjuchst	hie/ju/et sjucht	wie/jie/jo sjo
iek luke	du lukst	hie/ju/et lukt	wie/jie/jo luke

Een Spil!

Übe die Farben mit dem Spiel: „Ich sehe was, was du nicht siehst, und das ist...“

„Iek sjo wät, wät du nit sjuchst, un dät is ...“

G 19 Beugung des Adjektivs mit unbestimmtem Artikel

Singular

aan gouden Babe [m.] een goude Mäme[f.] een goud Bäiden [n.]

-ne... ?

Merke!

Nach unbestimmtem Artikel, nach een/aan und neen/naan sowie ohne Artikel oder Pronomen ist die Endung vor männlichen Nomen -en. Vor weiblichen bleibt das -e und vor sächlichen fehlt eine Endung. Im Plural ist die Endung -e.

Beispiel:

die rode Jikkel	aan roden Jikkel	twäin rode Jikkele
ju striepede Bukse	een striepede Bukse	two striepede Buksen
dät rode Skap	een rood Skap	two rode Skappe

Tou äiwjen! (1)

Bilde vollständige Sätze mit den vorgegebenen Wörtern!

Beispiel:

Hoamd/ jeel

Dät is 'n jeel Hoamd.

1. Klöäre/ tjuusterch

2. Jikkel/ grän

3. Bukse/ loang

4. Slips/ blaauw

5. Noze/ tjuk

6. Mule/ groot

7. Zofas/ rood

8. Huus/ litjet

9. Ore/ loang

10. Gediene/ striped

11. Finger/ kuut

12. Huund/ bruun

13. Ogene/ blaauw

Tou äiwjen! (2)

Beschreibe die Kleidung mit dem vorgegebenen Vokabular!

Iek häbe een
näi Klood – een
Sumerklood

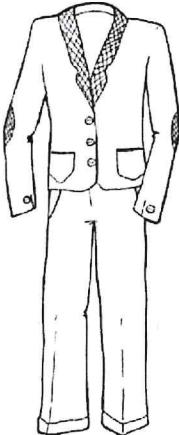
Dät is een
Dät häd een _____

rood-wiet
strieped
kuut
froai
fluch Muster mäd Franjen

1. _____

Dät is aan
Die häd
Dät sunt _____

swot-gries
ruutjeden Kroage
grote Knope
froaie Klöäre

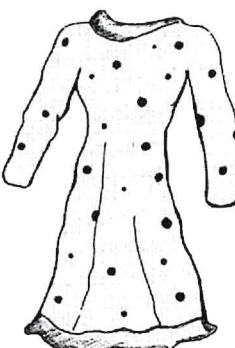
Iek häbe uk
wät Näies –
aan Ansuch.

2. _____

Iek wol uk 'n
näi Klood
häbe!

Dät skäl _____
weze/häbe

jeel-blaauw
stipped
nit soo kuut
loange Sleeuwen
litjen Kroage

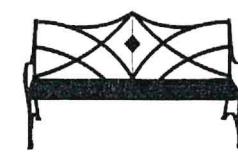
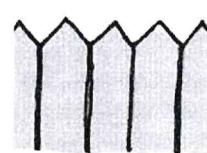
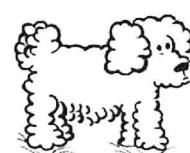
3. _____

Skrieuw ap!

a) Bilde Sätze mit den abgebildeten Gegenständen, in denen sie mit einem Adjektiv in der unbestimmten Form verbunden werden, z. B.:

groot, litjet, froai, fluch, näi, loang, kuut, breed, gräin, rood, jeel, gräin, wiet

b) Setze die Sätze danach so zusammen, dass eine kleine Geschichte entsteht.

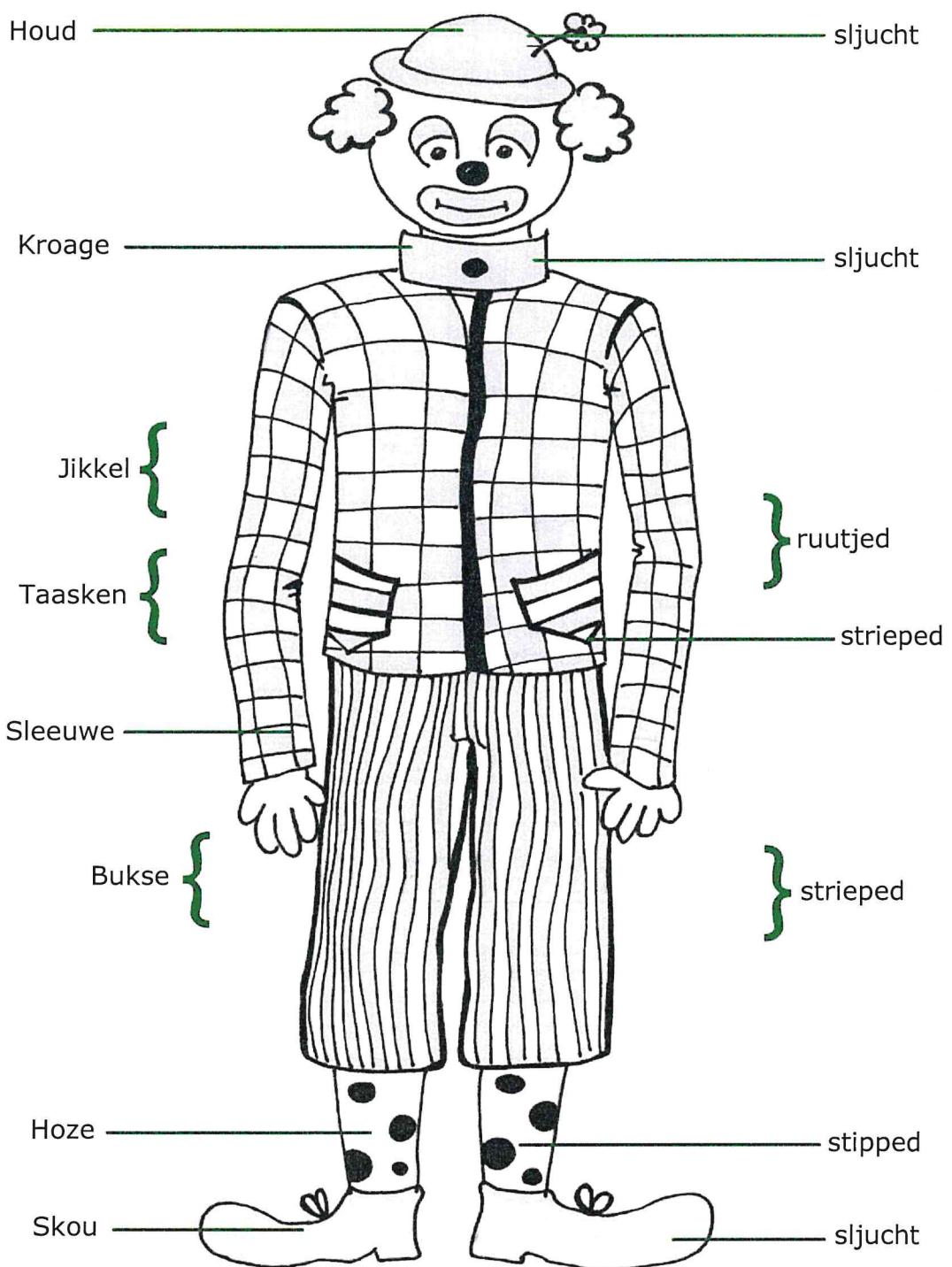

Beispiele:

1. Deer stoant 'n litjet Huus in uus Täärp.
2. Bie dät Huus stoant 'n groten Boom.

3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

2. Aan bunten Kloon

Bukse,-n (f)	Hose	Taaske, -n (f)	Tasche
Houd, -e (m)	Hut	Sleeuwe, -n (f)	Ärmel
Hoze, -n (f)	Strumpf	Skou, -e (m)	Schuh
Kroage, -n (m)	Kragen		

G 20 Beugung des Adjektivs mit bestimmtem Artikel

Singular

die nätte Babe

ju nätte Mäme

dät nätte Bäiden

Plural

do nätte Baben

do nätte Mämen

do nätte Bäidene

Tou äiwjen! (3)
Die Kloon lukt sikoun:

Betrachte den Clown auf S. 84 und trage in Übung a) das Muster, in Übung b) passende Farben ein:

a) Toueerst luke iek mien Bukse oun. Ju is _____. Dan kume die _____ Jikkel un do _____ Hozzen. Nu bän iek al boalde kloar, man failt deer nit noch wät? Fonsäärm, do _____ Skoue un die _____ Houd.

b) Mien Klodere sunt blöimked. Wan iek dän _____ - _____ Jikkel mäd dän _____ Kroage ounhäbe, soo koant mie älk un een, man ju _____ - _____ Bukse un do _____ Skoue here fonsäärm uk deertou. Un ju _____ Mule, ju _____ Noze un do _____ Ogene. Man dät Wichtichste is min Houd. Wät bän iek sunner dän _____ Houd mäd ju _____ Bloume? Bloot 'n hoolwen Moansk!

Tou äiwjen! (4)

Höre den Text „Äntelk 18“ und beantworte folgende Fragen!

1. Wanner häbe iek Gebuursdai? _____
2. Wät luke iek an dän Dai oun? _____
3. Wäkker Klöär häd min Jikkel? _____
4. Wäkker Klöär häd mien Bukse? _____
5. Wät foar Skoue luke iek deertou oun? _____
6. Wät wol iek an min Gebuursdai buppedeem noch drege?

7. Fon wäl häbe iek dän kriegen? _____

Tou äiwjen! (5)

Trage auf den gepunkteten Linien (. . .) die richtige Adjektivform mit dem unbestimmten Artikel und auf den durchgezogenen Linien (____) die richtige Adjektivform mit dem bestimmten Artikel ein.

Beispiel:

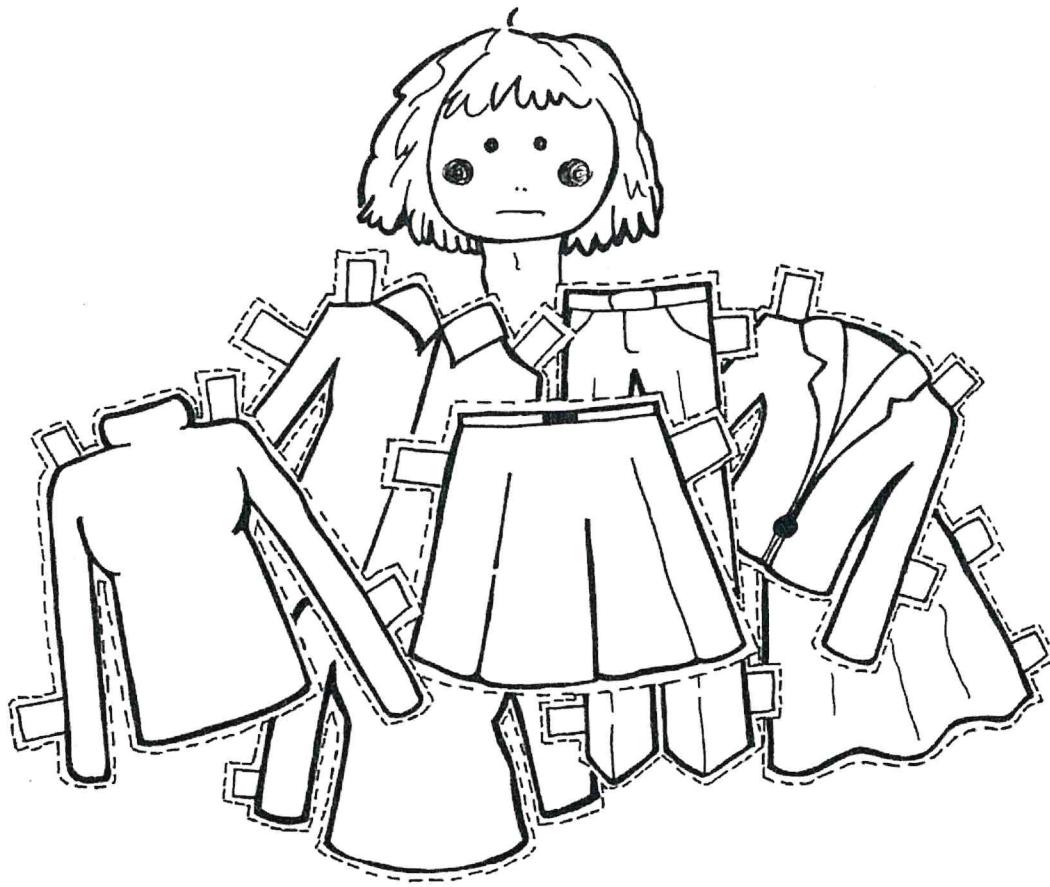
- a) Frerk häd Huund (*groot*). > Frerk häd **aan** **groten** Huund.
 b) Derk paaset _____ Hoamd (*bruun*) > Derk paaset **dät** brune Hoamd.

Frerk bruukt Ansuch (*näi*). Derk bruukt bloot
 Hoamd (*näi*). Derk mai _____ Moude (*näi*) mäd _____
 Klöäre (*blöimked*) jädden liede. Frerk is sik bie _____ Klöäre (*blöimked*)
 wät uunsicher. Derk wiest Frerk Hoamd (*rood*) un
 Bukse (*ljoachtbruun*). Frerk is _____ Hoamd (*rood*)
 bie _____ Ansuch (*swot*) tou blöimked. _____ Ansuch
 (*oold*) fon Frerk is uk swot. Derk is uurs ienstoalt. Hie nimt Slips
 (*jeel*) un Hoamd (*ljoachtrood*). _____ Slips (*jeel*) paset
 tou _____ Hoamd (*blaauw*), wät hie al häd.

3. Näie Klodere

36.

Mien Suster wol nu äntelk hieren Mon hilkje. Ju Weerskup is al mäiden. Dan mouten wie aal ätter Ooldenburich, un iek hoopje, dät wie aan froaien Dai ferbrange. Du wolt wiete, wät foar Klodere iek ounluke mout? Dät is nit so licht.

As iek foar tjo Wieke in mien Kloderskap kiekede, waas deer nik as oolden Kroam – un dusse Klöäre! Deer waas aan gräinen Rok, een jele Bluze, aan roden Jikkel un een bruun Klood. Paset die gräine Rok tou ju jele Bluze? Noa! Paset dät brune Klood tou dän rode Jikkel? Noa! Un die gräine Rok paset uk nit tou dän rode Jikkel. Un dan noch mien Hiere! „Nu loanget dät!“, toachte iek.
„Dälich fiere iek ätter 'n Barbier un deerätter ätter Ait, näie Seken tou koopjen!“

Die Barbier häd mien Hiere fluch tougjuchte moaked. As iek in dän Spegel keek, waas deer aan gans näien Moansk. „Un nu fluks inne Stääd foar een näi Klood“, toachte iek. Man unnerjuwiele waas so rienerch Weder, dät iek truchwäit wude un ätter Huus fierde. Iek hiede 'n gans glöinich roden Kop, un min Mon pakkede mie fluks ap Bääd. In min Droom pasede iek alle Klodere fon alle Ljude in Ait oun. Dän uur Mäiden waas iek altied noch gans triezelich.

Nu häbe iek noch neen näi Klood. Man as iek min Mon märdelch wiezde, wät deer in mien Skap hongede, meende hie: „Een jele Bluze un aan gräinen Rock, dät paset daach uk tousoamen. Dät is moal gans wät uurs, un iek mai die altied noch liede, juustgleik, wät du oane hääst.“

G 21 Präteritum der regelmäßigen Verben I (Endung auf -je)

Infinitiv		Präsens	Präteritum	Perfekt/ Plusquamperfekt	
fräigje	iek	fräigje	fräigede	habe/hied	fräiged
	du	fräigest	fräigedest	häast/hiest	fräiged
	hie	fräiget	fräigede	häd/hied	fräiged
	ju				
	et				
	wie	fräigje	fräigeden	habe/hieden	fräiged
	jie				
	jo				

Achtung! Das Zwischen-e fehlt nach l, n und r, z.B. woonje

Infinitiv		Präsens	Präteritum	Perfekt/ Plusquamperfekt	
woonje	iek	woonje	woonde	habe/hied	woond
	du	woonst	woondest	häast/hiest	woond
	hie	woont	woonde	häd/hied	woond
	ju				
	et				
	wie	woonje	woonden	habe/hieden	woond
	jie				
	jo				

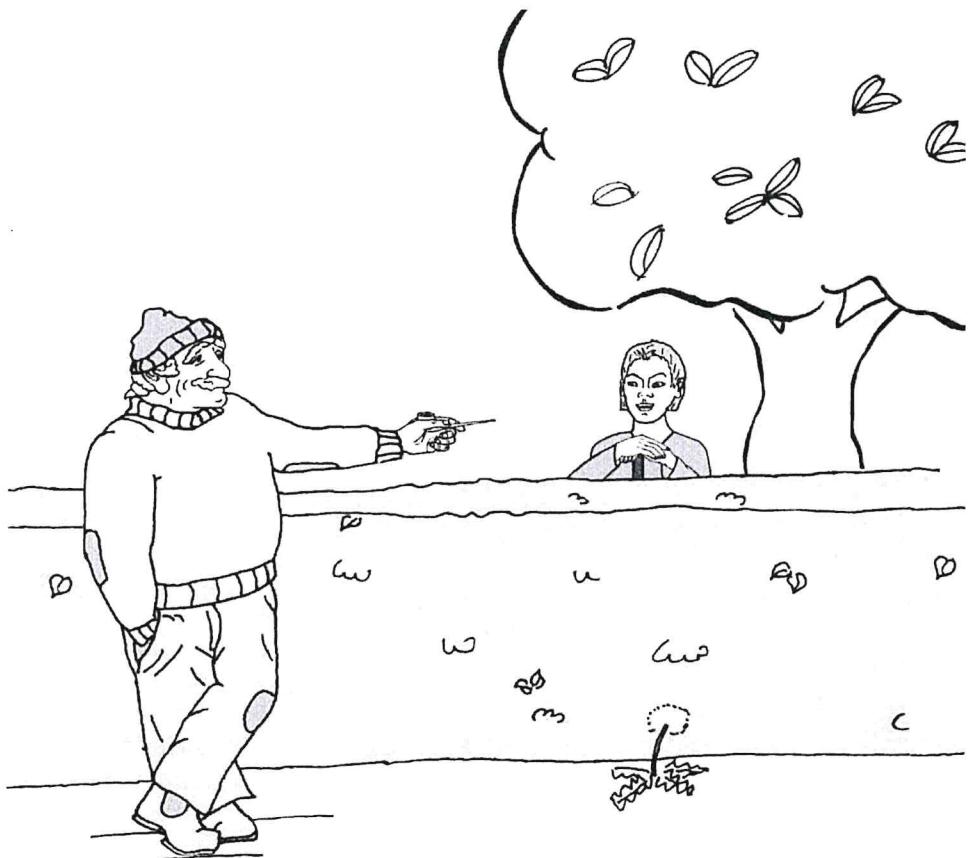
Tou äiwjen! (6)

1. Setze ins Präteritum!

a) Min Bruur woont in Ooldenburich.	Min Bruur woondt in Ooldenburich.
b) Hie laachet sien Nina an.	
c) Die gräine Rok paset mie nit moor.	
d) Do Klode hongje in dät oolde Skap.	
e) Iek hoalje die inne Stääd ou.	
f) Fräigest du mie?	
g) Dussen Twiech soaget ju ou.	
h) Hierwai ploantje iek mien Bloume.	
i) Waaners Wilke flaget ju Flage fon't Seelterlound.	

2. Wiederhole die Übung mit dem Perfekt! Denke daran, dass die Wortstellung der zusammengesetzten Verben die gleiche ist wie im Deutschen.

4. Ieuwen bale uur de Häge wäch

- Wilm: Na, jie sunt wäil an't Moaljen.
- Frauke: Wät?
- Wilm: Din Sweter is spinkeld mäd litje Fläkke!
- Frauke: Wier?
- Wilm: Foare un bäte - äigentliek allerwegense.
- Frauke: Och, du boalst fon dät flugge Muster. Blaauwe un rode Stippen ap wiet. Dät is nu soo ju Moude.
- Wilm: Wät? Dät heert soo?
- Frauke: Aan, die jiereloang jusälge oolde Bukse un dänsälgen Sweter oane häd, die ferstoant nik sfonne Moude.
- Wilm: Soo, dan sunt jie daach nit an't Moaljen.

Woudelieste

an bäästen	<i>am besten</i>
an't Moaljen	<i>am Malen</i>
Ansuch, -e (m)	<i>Anzug</i>
ätters	<i>nachher</i>
Barbier, -e (m)	<i>Frisör</i>
bäte	<i>hinten</i>
bitje, een bitje	<i>bisschen; ein bisschen</i>
blift	<i>bleibt</i>
blöimked	<i>bunt</i>
Bluze, -n (f)	<i>Bluse</i>
Bukse, -n (f)	<i>Hose</i>
dän uur Mäiden	<i>am nächsten Morgen</i>
dät Haupt, dät Wichtichste	<i>das Wichtigste</i>
dät rakt	<i>es gibt</i>
die-, ju-, dät-; dosälge	<i>der-, die-, dasselbe; dieselben</i>
Droom, -Drome (m)	<i>Traum</i>
dut Jier	<i>dieses Jahr</i>
duzich, triezelich	<i>schwindelig</i>
faitl	<i>fehlt</i>
faalt uum	<i>kippt um, fällt um</i>
fain moaked	<i>zurechtgemacht</i>
Fäst, -e (n), Bjorenge, -n (f)	<i>Fest</i>
ferstounde	<i>verstehen</i>
fierde	<i>fuhr</i>
fierje	<i>feiern</i>
Fläk, -ke (m)	<i>Fleck</i>
fluks	<i>sofort</i>
foar dän Dai kume	<i>auftauchen</i>
foare	<i>vorne</i>
Franje, -n (f)	<i>Franse</i>
gans	<i>ganz</i>
glöinich rood, aan glöinich roden Kop häbe	<i>glühend heiß, einen roten Kopf haben</i>
Göitjen; uum näi Göitjen tou koopjen	<i>Kleidung; um neue Kleidung zu kaufen</i>
häär	<i>her</i>
hääruumelope	<i>herumlaufen</i>
hilkje	<i>heiraten</i>
Hoamd, -e (n)	<i>Oberhemd</i>

hoge Skoue	<i>hohe Schuhe</i>
hoolde	<i>halten, behalten</i>
hoolwen	<i>halber</i>
hoopje	<i>hoffen</i>
Houd, -e (m)	<i>Hut</i>
intwiske, unner ju Wiele	<i>inzwischen</i>
juustglick	<i>einerlei, egal</i>
kemen	<i>gekommen</i>
Klöär, -e (m)	<i>Farbe (Farbton)</i>
Kloderskap, -pe (n)	<i>Kleiderschrank</i>
Klood, Klode (n)	<i>Kleid</i>
Kloon, Klone (m)	<i>Clown</i>
Knäddouk, -e (m);	<i>Tuch/Schal</i>
Knoop, Knope (m)	<i>Knopf</i>
Kommunion, (f)	<i>Kommunion</i>
Kroage, -n (m)	<i>Kragen</i>
Kroam, (m)	<i>Kram</i>
läite	<i>aussehen</i>
licht	<i>leicht</i>
liede	<i>leiden</i>
litjer	<i>kleiner</i>
Ijoachtbruun	<i>hellbraun</i>
luke	<i>ziehen</i>
Lust häbe tou	<i>Lust haben zu</i>
määrdelch; märlch	<i>heute Morgen</i>
mäiden	<i>morgen</i>
Mäiden, -e (m)	<i>Morgen</i>
meende	<i>meinte</i>
Meerte (m)	<i>März</i>
Moude, -n (f)	<i>Mode</i>
Muster, -e (n)	<i>Muster</i>
niks uurs	<i>nichts anderes</i>
oane häbe	<i>anhaben</i>
Ooldenburich	<i>Oldenburg</i>
ooldwareldsk	<i>altmodisch</i>
ounluke	<i>anziehen</i>
Pak, -ke (n)	<i>Garnitur/Kombination (Kleidung)</i>
pakje	<i>packen</i>
rienerch Weder	<i>regnerisch</i>
Rok, -ke, (m)	<i>Rock</i>
rosa	<i>rosa</i>
ruutjed	<i>kariert</i>

sik	<i>sich</i>
sjo	<i>sehen</i>
Skoal, -e (m)	<i>Schal</i>
Skou, -e (m)	<i>Schuh</i>
Sleeuwe, -n (f)	<i>Ärmel</i>
Slips, -e (m)	<i>Schlips</i>
sljucht	<i>einfarbig, schlicht</i>
Spegel, -e (m)	<i>Spiegel</i>
Stääd, Stede (f), in ju Stääd	<i>Stadt, in die Stadt</i>
stipped	<i>gepunktet</i>
strieped	<i>gestreift</i>
Sumerklood, - klode (n)	<i>Sommerkleid</i>
Suster, -e (f)	<i>Schwester</i>
Sweter, - (m)	<i>Pullover</i>
Taaske, -n (f)	<i>Tasche</i>
tjuusterchblaauw	<i>dunkelblau</i>
tjuusterchbruun	<i>dunkelbraun</i>

toachte	<i>dachte</i>
tougjuchte	<i>zurecht</i>
kume	<i>kommen</i>
triezelich	<i>schwindelig</i>
truchwäit	<i>durchnässt</i>
unnerjuwiele	<i>inzwischen, unterdessen</i>
uum näie Seken	<i>um neue Sachen</i>
tou koopjen	<i>zu kaufen</i>
uunmundich	<i>außerordentlich</i>
uunsicher	<i>unsicher</i>
waas	<i>war</i>
wäkke	<i>welche (Pl.)</i>
wät Näies	<i>etwas Neues</i>
Weder, - (n)	<i>Wetter</i>
wieze	<i>zeigen</i>
Winkel, -e (m)	<i>Laden</i>
wisse	<i>sicher, gewiss</i>
wude	<i>wurde</i>